

13. nedeľa po Trojici, 14.9.2025

Tvoj dlh

Rimanom 13, 8–10: „**Nikomú nič nedlhuje, len to, aby ste sa milovali. Lebo kto blízneho miluje, naplnil zákon. Veď prikázania: nescudzoložíš, nezabiješ, nepokradneš, nevydáš krivé svedectvo, nepožiadáš, a ak je nejaké iné prikázanie, v tomto slove sú zhrnuté: Miluj blízneho ako seba samého. Láska blížnemu zle nerobí. Plnosťou zákona je teda láska.**“

Ak by sme si mali vybrať jedno slovo, ktoré vystihuje dnešnú dobu, možno by to bolo práve slovo „**dlh**“ – sú zadlžené mnohé domácnosti, mnohí splácajú pôžičky, zadlžené sú firmy, zadlžené sú štáty. Mnohé reklamy nás nabádajú k pôžičkám, keď hovoria, že si môžeme užívať už dnes a splácať budeme neskôr. Je to tak lákavé. Lahké úvery, rýchle pôžičky.... no koľkí ľudia na tom už stroskotali, resp. kvôli splácaniu pracujú od nevidím do nevidím. Pri takomto spôsobe života prichádza napokon veľmi ľahko k slovu hnev, obviňovanie, odmietanie, zatrpknutosť. Už ap. Pavel veľmi dobre poznal túto realitu života, ktorá spočívala v živote na dlh. Aj v jeho dobe boli ľudia, ktorí sa dostávali do dlžôb, a tie častokrát končili zotročením daného človeka. Keďže nemal ako splácať, stal sa otrokom a dlh splácal svojou vlastnou prácou, častokrát len za odrobinky jedla.

Žiaľ, aj mnohí kresťania v tom čase vlastnili otrokov. Najmä tí bohatí (viď Onezim a jeho pán Títus). Pavol nekritizuje otrokársku spoločnosť, čo by sme možno od neho čakali, ale **to**, na čo ukazuje a **čo vyzdvihuje** podobne, ako Pán Ježiš, **je postoj človeka k človeku.**

Preto napísal: „**Nebudte nikomu nič dlžní, iba aby ste sa navzájom milovali.**“

Pavol tu otvára tému, ktorá ide oveľa hlbšie než peniaze. Otvára tému, ktorá ide hlbšie ako je humanizmus (teda smer, ktorý kladie dôraz na dôstojnosť človeka, jeho slobodu a schopnosť rozumu), či altruizmus (čo označuje nesebeckú starostlivosť o druhých). Otvára tému tzv. DLHU LÁSKY - čo je **trvalý záväzok veriaceho človeka, ktorý nikdy nie je úplne splatený**, lebo sme povolaní milovať vždy znova a nielen niekoho, ale každého – tak, ako nás miluje Pán Boh. To je **dlh, ktorý nikdy nesplatíme. A zároveň je to dlh, ktorý obohacuje nás samotných.**

Láska je predstavená ako súhrn a podstata zákona. Pavol tak spája dve myšlienky, ktoré sa často považujú za vzájomne sa vylučujúce, a to lásku a zákon. Nehovorí sentimentálne o kráse lásky, o jej nežných prejavoch, ale stanovuje ju ako „pevné pravidlo“. **Sme povinní milovať každého človeka, s ktorým prideme do kontaktu;** pre Židov to boli predovšetkým národy „gójim“, teda pohanské národy, od ktorých sa do tej doby veľmi striktnie oddeľovali. Alebo, ako to hovorili Gréci, „toho druhého, nie nášho“. Pre nás dnes je to človek každého národa, národnosti, menšiny či väčšiny.

Láska nie je emócia, ktorej sa môžeme oddávať alebo nie, ako sa nám páči. Neznamená to vyberať si jej objekty podľa nášho odhadu, ich miloty alebo dobroty či krásy. Ale sme povinní milovať, a to vo všetkých smeroch, bez rozdielu, či sú tie objekty krásne alebo škaredé, dobré alebo zlé, čierne alebo biele. **Každý človek je naším veriteľom tohto dlhu. Nedostane od nás to, čo mu patrí, pokiaľ nedostane lásku.**

To ďalšie, čo nám Pavol ukazuje, je, že **dlh lásky nie je nikdy splatený**. Po všetkých platbách stále zostáva neuzavretý. Neexistuje žiadne úplné splatenie všetkých požiadaviek, **je to večný dlh**. Naša ľudskosť nás vedie k tomu, že sa časom unavíme prejavovaním lásky, najmä tým, o ktorých si začneme myslieť, že nie sú hodní našej lásky. A často môže byť pravdou, že naše povinnosti voči druhým nás nútia prestať niekomu pomáhať. Sami seba upokojujeme, že predsa nebudeme plytvať silami na niekoho, kto si to vlastne vôbec (aspoň podľa nás) neváži. Pravdou ale je, že ak by sme prijali Pavlove slová, naša trpezlivosť milovať by časom niesla ako odmenu ovocie lásky. **Každý čin milosrdenstva, každé slovo povzbudenie, každá obeť pre blížneho sa vracia späť – nie vždy spôsobom, aký očakávame, ale vždy ako Božie požehnanie, ktoré posilňuje naše srdce a premieňa svet okolo nás**. A práve v tejto trvalej, neúnavnej láske sa prejavuje Božia milosť a náš „dlh lásky“ sa stáva zdrojom života, pokoja a radosti – nielen pre druhých, ale aj pre nás samotných.

Pavol nám súčasne hovorí, že práve **láska jediná v sebe zahrňa všetky povinnosti dané v zákone**. Iba tento nikdy nekončiaci sa dlh lásky zabezpečí také správanie sa k ostatným ľuďom, ktoré prinesie požehnanie a zabezpečí správanie, ktoré požaduje zákon.

Zákon prikazuje, ale nemá moc zabezpečiť vykonanie svojich príkazov. Láska umožňuje a otvára cestu k vykonaniu požiadaviek zákona. Nie tým, že slepo aplikuje jeho požiadavky, ale tým, že mení náš pohľad na druhého človeka a vedie nás k zodpovednosti za neho. Zrazu sa množstvo povinností zákona rozplýva a splýva do jednoty lásky; a táto jednota, keď sa prejaví, sa rozvíja do všetkého, čo je krásne a dobré. **Láska je materská tinktúra, ktorá, rôzne zriedená a nadávkovaná, prináša všetky silné a voňavé nápoje pre uzdravenie človeka**.

Malý princ si na svojej planéte zamiloval ružu. Ružu, ktorá ho často zranila svojimi trnmi. A predsa bola pre neho najkrajšia medzi všetkými ružami. Hovorí o nej: „*Moja ruža je pre mňa dôležitá, pretože som ju polieval. Pretože som ju prikrýval sklom. Pretože som ju chránil paravánom. Pretože som jej odstraňoval húsenice (okrem dvoch či troch, z ktorých budú motýle). Pretože som ju počúval, keď sa sťažovala alebo keď sa chválila. Pretože je to moja ruža.*“

Týmito slovami krásne vyjadril to, čo Pavol napísal: „**Nebudte nikomu nič dlžní, iba aby ste sa navzájom milovali**.“ Pretože **milovať znamená prevziať zodpovednosť**. Slepé plnenie požiadaviek zákona vedie k ponížovaniu iných a k odsudzovaniu a seba povyšovaniu sa nad iných a tým sa zbavujeme zodpovednosti za ľudí i svet. A ak sme dnes úprimní sami k sebe, potom vieme, že k tomu máme veľmi blízko. Dokonca, niekedy aj v cirkvi zájdeme tak ďaleko, že s vďačnosťou onálepkujeme tých, ktorí žijú svoj život inak, ako by mal správny život vyzeráť v našich predstavách. Žijeme v spoločnosti, ktorá tak rada ukazuje prstom na „toho druhého“.

Matthew Henry vo svojom komentári napísal: *Vyhýbajme sa nielen urážkam osôb, vzťahov, majetku a charakteru ľudí; ale nerobme nikomu žiadne zlo ani druh zla a snažme sa byť užitoční v každom životnom postavení. Prevezmíme zodpovednosť za iného človeka už tým, že zodpovedne mu nebudeme ubližovať, ani odsudzovať, ani hodnotiť, ale budeme ho milovať ako Božie stvorenie stvorené z lásky*.

Možno sa pýtate: A dá sa to vôbec? – Moja odpoveď je: Nie ľudskou silou, ale s pomocou Boha a v prijatí toho, že ja som milovaná taká, aká som, so všetkými mojimi slabosťami.

Včera sme mali prípravné stretnutie organizačného tímu konferencie iŽena, na ktorej boli aj viaceré sestry z nášho cirkevného zboru. To, o čom sme rozmýšľali a rozmýšľame v súvisi s druhým ročníkom tejto konferencie je, ako odovzdať ženám posolstvo, že sú pre svojho Boha dostačujúce a sú Ním prijímané aj vo svojich slabostiach a zlyhaniach. A možno jeden z takých prvých postrehov pri tejto téme bolo, že jeden z darov, ktoré ako ženy vieme pre seba vyrobiť, je poznanie toho, že sme dostačujúce také, aké sme. Že sa nepotrebujeme navzájom hodnotiť, porovnávať, nepotrebujeme sa vybičovať k nadľudským výkonom, len potrebujeme prijať, že **sme milované už len preto, že sme.**

A verte mi, že je to jeden z najväčších darov, ktorý sami sebe môžeme dať, ženy aj muži. Dokázať sa spoľahnúť na Božiu milosť, prijať a každý deň prijímať a žiť z Jeho lásky a nechávať ju prúdiť našim životom. Vtedy dokážeme milovať aj tých, ktorí nás sklamali alebo ktorí sú nám vzdialení. Ale ktorým nerozumieme, lebo žijú svoj život tak veľmi odlišne od našich zaužívaných predstáv a stereotypov spoločnosti. Nie vždy to bude ľahké, ale každý krok lásky naplňa náš „dlh lásky“ a prináša pokoj, ktorý presahuje naše vlastné schopnosti. Amen.